

НОВИ САД - На данашњи дан 1999. године авијација НАТО срушила је друмско-железнички "Жежељев мост", већ оштећен током три напада претходних дана. Тиме је Нови Сад остао и без последњег од три моста на Дунаву. Монументални мост, животно дело архитекте Бранка Жежеља, пуштен је у саобраћај октобра 1961.

Данас је субота, 26. април, 116. дан 2014. До краја године има 249 дана.

121 - Рођен је римски цар Марко Аурелије, цар филозоф. Током владавине почев од 161. успешно је сузбио германску инвазију на Царство. Његове белешке на грчком језику у виду афоризама, вођене на многобројним ратним походима у Европи и Азији, својеврсна филозофска интроспекција и размишљања о етици, објављене су посмртно под насловом "Самом себи" и биле су вековима популарне. Сачувана је и његова преписка с ректором Фронтоном на латинском језику. Један је од најзначајнијих представника позног стоичког еклектицизма и моралном самоанализом веома је утицао на потомство. Цар-филозоф је упамћен и по изузетној скромности и честитости, крајње неуобичајеним за владара.

1452 - Рођен је италијански сликар, вајар, архитекта, проналазач, Леонардо да Винчи, један од највећих умова ренесансе. У Француску је прешао 1516. где је и умро. Израдио је релативно мало слика, од којих су најзначајније "Мона Лиза", "Богородица у пећини", "Света Ана", "Тајна вечера". Урадио је мноштво цртежа, а многе његове фреске су оштећене зато што је експериментисао бојама. Није се интересовао само за људско тело и природу него и за психологију: у "Тајној вечери" методски је простудирао и нијансирано изразио карактер сваке личности. Први је унео атмосферу у слике и помоћу светло-тамног моделисања (сфумато) дао топлину коже и мекоћу тела. Ни једно његово

вајарско дело није сачувано, а архитектонске замисли су остале у пројекту. Живо су га привлачиле и природне науке - физика, астрономија, хемија. Радио је и на справи за летење. Написао је "Трактат о сликарству".

1532 - Напредујући ка Бечу, турска воска под командом султана Сулејмана II упала је у Мађарску.

1573 - Рођена је француска краљица италијанског порекла Марија де Медичи, која је после смрти краља Анрија IV 1610. управљала земљом као регенткиња уз сина Луја XIII. Покушавала је да сузбије самовољу високог племства, а кад није успела да пронађе ослонац у скупштини распустила ју је 1614. после чега се скупштина није састајала до Француске револуције 1789. Тек је кардинал Арман Жан Ришеље, први министар од 1624. сузбио тежње племства и ојачао краљев апсолутизам, али је онемогућио и краљичин уплив на државне послове.

1607 - Капетан Џон Смит довео је у Кејп Хенри у Вирџинији прве колонисте, који ће основати прво стално британско насеље у Америци.

1798 - Рођен је француски сликар Ежен Делакроа, главни представник романтизма, изврстан колориста, склон литерарним и егзотичним сижеима, који је створио дела великог темперамента и драматичности. Илустровао је "Фауста" Јохана Волфганга Гетеа и написао "Дневник" у којем је изложио запажања о уметности. Дела: "Дантеова барка", Улазак крсташа у Цариград", "На барикадама 28. јула 1830.", "Покољ на Хиосу", "Смрт Сарданапала".

1812 - Рођен је немачки индустријалац Алфред Круп, назван "краљ топова", под чијом је управом металуршки концерн "Круп" 1847. почео да производи тешке топове. Фабрике "Круп" су у оба светска рата производиле тешко наоружање за немачку војску.

1828 - Русија је објавила рат Османском царству, подржавши борбу Грка за независност.

1865 - Џон Вилкис Бут, убица председника САД Абрахама Линколна, убијен је у

пуцњави с федералним војницима, 11 дана после Линколнове смрти.

1889 - Рођен је аустријски филозоф Лудвиг Витгенштајн, заслужан што је проблематика језика, значења и смисла исказа добила посебно место у филозофији. Дела: "Филозофска истраживања", "Плава и смеђа књига", "Напомене о основама математике", "Филозофске напомене".

1894 - Рођен је нацистички првак Рудолф Хес, заменик нацистичког вође Адолфа Хитлера, који је у мају 1941, наводно на своју руку, авионом одлетео у Шкотску у намери да код британске владе издејствује сепаратан мир с Немачком. Његов предлог није прихваћен и крај Другог светског рата дочекао је као заробљеник у Великој Британији. На суђењу у Нирнбергу 1946. осуђен је због ратних злочина на доживотну робију. У августу 1987. обесио се у ћелији затвора "Шпандау" помоћу електричног кабла.

1899 - Успостављени су дипломатски односи између Краљевине Србије и Холандије. У прво време, на нерезиденцијалној основи, српски посланик у Лондону био је тада задужен и за Холандију.

1910 - Рођен је српски писац Мехмед-Меша Селимовић, члан Српске академије наука и уметности, један од највећих српских књижевника 20. века. Завршио је Филозофски факултет у Београду и до Другог светског рата био је професор у гимназији у родној Тузли. По изласку из усташког логора 1943. отишао је у партизане, а после рата био је директор драме Народног позоришта у Сарајеву, уметнички директор "Босна-филма" и главни уредник "Свјетлости". Због прогона којем су га подвргли босански политичари, највише због тога што је себе дефинисао као српског писца, прешао је у Београд и у њему остао до смрти 1982. Селимовић је једна од најбитнијих појава српске књижевности уопште. Дела: романи "Дервиш и смрт" "Тишина", "Тврђава", "Магла и мјесечина", "Круг" (недовршен), збирке приповедака "Прва чета", "Туђа земља", "Ђевојка златне косе", студија "За и против Вука", есеји "Писци, мишљења, разговори", мемоарска проза "Сјећања", неколико филмских сценарија.

1910 - Умро је норвешки писац Бјернстјерне Мартиниус Бјернсон, добитник Нобелове награде за књижевност 1903. водећа личност норвешког културног живота у 19. веку. Књижевну славу стекао је приповеткама о сељацима "Синева Сулбакен", "Арне", "Срећан дечак", "Отац", којима је отворио нову епоху норвешке прозе, угледајући се стилем и техником на саге и народно приповедање. Међу његовим историјским драмама

најзначајнија је трилогија "Сигурд Слембе" - са изразито националном оријентацијом. Остала дела: драме "Стечај", "Уредник", "Краљ", "Нови систем", "Изнад моћи", "Рукавица", "Песме и песме за певање", "Арнљот Гелине".

1915 - Италија је тајно потписала Лондонски уговор с Великом Британијом, Русијом и Француском и прешла у Првом светском рату на страну сила Антанте, које су јој обећале Јужни Тирол, Трст, Горицу, Истру, већи део Далмације и део Албаније.

1931 - Умро је српски глумац и редитељ Милорад Гавриловић, управник Народног позоришта у Београду, један од најдаровитијих и најобразованијих глумаца свог времена. Знатно је утицао на стил игре у смеру природног говора и понашања на сцени.

1937 - Немачки авиони, које је Франциску Франку послао Адолф Хитлер, разорили су током шпанског грађанског рата градић Гернику у Баскији и при том побили стотине цивила. Шпански сликар Пабло Пикасо овековечио је страдање Гернике на истоименој слици.

1942 - У највећој несрећи у историји рударства, у кинеском руднику угља у Бенксију, тада под окупацијом Јапана, погинуло је најмање 1.540 људи.

1954 - У Женеви је почела конференција о Индокини којом је окончана француска доминација у том делу света. САД нису прихватиле резултате скупа па је у јуну 1954. диктатор Нго Дин Дијем, уз подршку САД, постао премијер Јужног Вијетнама.

1962 - Америчком ракетом из Кејп Канаверала лансиран је први британски сателит "Аријел I".

1964 - Тангањика и Занзибар основале су Уједињену Републику Тангањике и Занзибара, која је 29. октобра 1964. названа Танзанија.

1966 - У ерупцији вулкана Келуд на индонежанском острву Јава погинуло је најмање 1.000 људи.

1984 - Умро је афроамерички џез музичар Вилијам "Каунт" Бејзи, композитор и вођа оркестра. Основао је 1937. оркестар са врхунским музичарима - укључујући певачицу Били Холидеј и трубача Бака Клејтона - који је убрзо стекао славу најбољег свинг-оркестра у свету.

1986 - У совјетској атомској електрани у Чернобиљу експлодирао је четврти реактор, изазвавши најтежу мирнодопску нуклеарну катастрофу, после које је хиљаде људи умрло од последица зрачења, а радиоактивни облак је прекрио знатан део Европе, с несагледивим последицама.

1994 - Приликом пада тајванског путничког авиона типа "Ербас А300-600" близу аеродрома код јапанског града Нагоје, погинуло је свих 264 путника и чланова посаде.

1994 - У Јужној Африци почели су први избори на којима су учествовали сви грађани, без обзира на порекло и расну припадност.

1999 - У Албанији се срушио амерички хеликоптер АХ-64 "апач", што је НАТО описао као несрећан случај током "рутинске војне вежбе" - одбијајући могућност да је летилица погођена током бомбардовања Србије (односно СРЈ).

2002 - У Ерфурту, престоници немачке покрајине Тирингија, бивши ученик је у тамошњој гимназији убио 14 професора, два ћака и једног полицајца, а потом извршио самоубиство.

2005 - Умрла је аустријска филмска и позоришна глумица Марија Шел. Вероватно је највише упамћена по улози у филму Лукина Висконтија "Беле ноћи", адаптацији истоимене повести Достојевског. Награду за најбољу женску улогу добила је 1954. у Кану, за улогу у филму "Последњи мост".

2005 - Сирија је окончала повлачење својих снага из Либана, у складу са резолуцијом Уједињених нација. Тиме је окончано 29-годишње присуство Сирије у тој земљи.

2008 - У пожару у фабрици мадраца у Казабланки у Мароку, 55 људи је погинуло, док је 12 тешко повређено. Пожар је избио у приземљу зграде, у тренутку док се у њој налазило шездесетак радника, од око 150 запослених у тој фабрици.

(Танјуг)